

NSA oddalił skargę kasacyjną Prezesa IPN w sprawie dostępu do informacji publicznej

W ustnych motywach wyroku z dnia 9 grudnia 2010 r. Naczelny Sąd Administracyjny wskazał między innymi, że Helsińska Fundacja Praw Człowieka jest podmiotem, którego pozycja w kwestii ochrony praw człowieka jest niepodważalna w Polsce, co z tego wynika istnieje szczególnie istotny interes publiczny w udostępnieniu jej informacji statystycznych o ilości decyzji administracyjnych wydanych na podstawie niekonstytucyjnych przepisów ustawy o IPN. Z drugiej strony odnosząc się m.in. do terminowości rozpatrzenia wniosku o udostępnienie informacji, Sąd podkreślił, że są pewne granice, których nie należy przekraczać.

wyrok wraz z uzasadnieniem dostępny są [tutaj](#)

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2010 r., sygn. akt I OSK 1798/10 Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną wniesioną przez Prezesa IPN od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 13 lipca 2010 r., sygn. akt II SA/Wa 488/10. Zaskarżonym wyrokiem sąd uwzględnił skargę Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka decyzji Prezesa IPN o odmowie udostępnienia informacji publicznej. Wnioskiem z dnia 8 kwietnia 2010 r. Fundacja zwróciła się do Prezesa IPN o udostępnienie informacji publicznej w postaci danych statystycznych na temat ilości decyzji o odmowie udostępnienia zainteresowanym dotyczących ich dokumentów komunistycznych organów bezpieczeństwa państwa wydanych w 2007 i 2008 r. przez Prezesa IPN i dyrektorów poszczególnych oddziałów IPN. Adresat wniosku uznał, że informacja ma charakter przetworzony, a jednocześnie, że za jej udostępnieniem Fundacji nie przemawia szczególny interes publiczny, w ujęciu ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Oddalając skargę kasacyjną NSA uznał wszystkie zarzuty podniesione przez Prezesa IPN za nieuprawnione.

Sąd zauważył, że znaczna część informacji, o które wnioskowała Fundacja jest już obecnie w jej posiadaniu, na skutek realizacji analogicznych wniosków o udostępnienie informacji publicznej skierowanych, po wydaniu zaskarżonego wyroku przez WSA w Warszawie, do dyrektorów poszczególnych oddziałów IPN. W znakomitej większości uznali oni wnioskowaną informację za informację prostą. Sąd skonstatował, że w takiej sytuacji Prezes IPN albo powinien wyciągnąć konsekwencje służbowe wobec dyrektorów, którzy nie trzymali stanowiska Prezesa IPN albo udostępnić informację, jako informację prostą.

Za słuszny Sąd uznał zarzut Fundacji wskazujący na to, że postępowanie o udostępnienie informacji trwa już ponad 19 miesięcy. W takich okolicznościach doszło do naruszenia zasady pogłębiania zaufania do organów państwa oraz zasady transparentności działania Instytutu Pamięci Narodowej.

Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że nie ma wątpliwości co do tego, że po stronie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka istnieje istotny interes publiczny w uzyskaniu informacji publicznej. Z orzecznictwa sądowoadministracyjnego wynika, że szczególny interes publiczny istnieje, gdy udostępnienie informacji publicznej ma poprawiać funkcjonowanie państwa. Co do jego istnienia Sąd nie miał wątpliwości wobec faktu, że wśród zadań statutowych Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka znajduje się m.in. propagowanie praw człowieka, jako podstawy funkcjonowania państwa i społeczeństwa.

Sąd podkreślił w tym kontekście, że Helsińska Fundacja Praw Człowieka jest podmiotem, którego pozycja w kwestii ochrony praw człowieka jest w Polsce niepodważalna.

Sąd nie podzielił m.in. podniesionego w skardze kasacyjnej argumentu, iż na sposób rozpoznania wniosku o udostępnienie informacji publicznej, a co za tym idzie skargi wniesionej przez Fundację wpływ mogła mieć nowelizacja przepisów ustawy o IPN regulujących zasady dostępu do akt IPN, która weszła w życie 27 maja 2010 r.

Odnosząc się do tego argumentu Sąd zauważył, że do wskazanej zmiany przepisów ustawy, doszło przy istotnym wkładzie ze strony Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Sąd wskazał, że również Trybunał Konstytucyjny nie miał wątpliwości co do tego, że uchylone przepisy wywołują wciąż istotne skutki prawne, kiedy nie umorzył postępowania w sprawie o sygn. P 37/09, pomimo utraty mocy obowiązującej kwestionowanych przepisów ustawy o IPN. Sąd sięgnął do cytatu z uzasadnienia wyroku TK z dnia 20 października 2010 r., sygn. P 37/09: „Trybunał Konstytucyjny uznaje za istotne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw osób będących skarżącymi w postępowaniach przed pytającymi sądami badanie konstytucyjności zakwestionowanych przepisów zgodnie z art. 39 ust. 3 ustawy o TK.”

Sąd w ustnych motywach sięgnął również do innego fragmentu uzasadnienia przywołanego wyroku TK, odnoszącego się do nowelizacji przepisów ustawy o IPN: „Praktyka działania IPN pogłębiła jeszcze ten problem [ograniczenia prawa do obrony oskarżonych o współpracę z

organami bezpieczeństwa] przez przyjęcie rozszerzających i arbitralnych kryteriów odmowy dostępu do dokumentów. Proponowane rozwiązanie udostępnia więc dokumenty wszystkim zainteresowanym i uwalnia IPN od obowiązku orzekania, który dokument można udostępnić i komu, a który nie. Przedkładany projekt stanowi w tym zakresie również wykonanie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (...). Wejście w życie projektowanych zmian spowoduje pozytywne skutki prawne, ponieważ przyczyni się do pełniejszej realizacji praw obywatelskich” (druk sejmowy nr 2625, VI kadencja).”

Na koniec Sąd wskazał, że istnieją pewne granice, których nie należy przekraczać.

W ocenie Sądu samo zliczenie wydanych decyzji administracyjnych nie powoduje, że informacja publiczna o ich ilości jest informacją przetworzoną. Pozostaje ona informacją prostą. Niezależnie jednak od charakteru informacji publicznej Sąd nie ma wątpliwości, że po stronie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka istnieje szczególny interes publiczny w jej udostępnieniu.

Orzeczenie jest prawomocne.   Paweł Osik   Zobacz również:

[WSA w Warszawie uwzględnił skargę Fundacji na decyzję Prezesa IPN o odmowie udostępnienia informacji publicznej](#)

[Joomla SEF URLs by Artio](#)